

Liikelaitos Salon Veden johtokunnan vastine tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomukseen

Liikelaitos Salon Veden johtokunta 26.08.2026
5630/00.03.00.00.01/2025

Valmistelija

toimitusjohtaja Anna Arosilta-Gurvits, anna.arosilta-gurvits@salo.fi, 02 778 5701

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 15.6.2026 § 53 merkinnyt tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen tiedoksi sekä velvoittanut kaupunginhallituksen antamaan lokakuun 2026 loppuun mennessä lausunnon toimenpiteistä, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.

Liikelaitos Salon Veden toimintaa koskeva osa löytyy kokousasian liitteenä olevasta arviointikertomuksesta alkaen sivulta 26.

Vihreällä pallolla merkityt asiat ovat lautakunnan näkemyksen mukaan positiivisia ja hyviä onnistumisia. Keltaisella neliöllä tai punaisella kolmiolla nostetut asiat edellyttävät erityistä huomiota tai korjaavia toimenpiteitä.

Positiivisena (vihreä) seikkana todetaan, että liikelaitos Salon Veden toiminnan johtaminen on kehittynyt ja kokonaisuutta on viety suunnitelmallisesti eteenpäin. Myönteisenä seikkana mainitaan, että investointitaso on kasvanut aiempiin vuosiin verrattuna.

Asiat, jotka edellyttävät erityistä huomiota tai korjaavia toimenpiteitä:

Liikelaitoksella on tehty määrätietoisesti työtä omaisuuden inventoinnin ja korjausvelan haltuunottamiseksi. Tulossa on lakiuudistus, joka edellyttää omaisuudenhallintasuunnitelmaa 20 vuodeksi. Tämä toki työllistää, mutta on suunnitelmallisen korjaustoiminnan ja sen kohdentamisen kannalta olennainen asia. Esimerkiksi Salossa tilinpäätöstietojen mukaan jätevesiviemärien määrä oli vuonna 2025 yhteensä 618 kilometriä, josta vanhaa johtoa oli uusittu 1,22 kilometriä (vuoden 2024 tiedot 596/1,11). Luvut kuvaavat hyvin verkoston laajuuden ja sen, minkä tasoinen osa siitä pystytään yhden vuoden aikana uusimaan. Korjausvelan kuromiseksi investointimäärät tulevat olemaan jatkossa merkittäviä. Tällä on väistämättä vaikutusta veden taksoihin.

Tunnistettu tosiasia on, että palveluverkon ja omaisuuden laajuus sekä sille kertynyt korjausvelka suhteessa henkilöstöön ja resursseihin on haaste. Yhdeksi ratkaisuksi resurssien vahvistamiseen on esitetty, että vuosittaisesta tuloutuksesta omistajalle luovuttaisiin ja maksutuotot käytettäisiin täysimääräisesti vesihuoltopalveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen. Asia edellyttää poliittista päätöksentekoa, koska kyse on kaupunkiorganisaation kannalta merkittävästä vuosittaisesta tulosta (1,6 miljoonaa euroa).

(keltainen) Kyseessä on strategisesti merkittävä linjaus, jolla on vaikutuksia koko kaupunkikonsernin talouteen. Huomioitavaa on, että investointien laajuus aiheuttaa painetta kuntalaisten käyttömaksujen korottamiseen.

Vastine:

Kaupungin tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle on vuoden 2027 talousarvion laadintaohjeessa esitetty olevan 2 prosenttia liikelaitos Salon Veden osalta aiemman 4 % sijaan. Liikelaitoksen vuoden 2027

talousarvioesitys sekä vesihuollon maksujen muutosesitys laaditaan tämä huomioiden. Vesihuollon maksutuotto voidaan jatkossa käyttää aiempaa paremmin vesihuoltopalveluiden tuottamiseen ja kasvavan korjausvelan hillitsemiseen. Päätös palvelee vesihuollon asiakkaita eli kuntalaisia, koska vesihuollon maksuja on tarve korottaa vähemmän. Lakiuudistuksen velvoittaman omaisuudenhallintasuunnitelman valmistelua on jo aloitettu täydentämällä tietoa omaisuuden laajuudesta ja kunnosta. Suunnitelma valmistuu vuonna 2027. Suuri osa vesihuoltoinfrastruktuurista on saavuttanut tai saavuttaa tulevana vuosina elinkaarensa pään. Tämä edellyttää hyvää priorisointia, mikä taas edellyttää mm. kuntotarkastusten merkittävää lisäämistä. Tarkastuksia on pystytty lisäämään vuodelle 2026 saatujen henkilöstövahvistusten avulla. Osana omaisuudenhallintasuunnitelmaa arvioidaan nykyinen tarkastusten, korjausten ja investointien mitoitus.

Liikelaitos Salon Vedellä on vesiosuuskuntien kanssa sopimuksia, jotka sopimuskauden päättyessä siirtyvät liikelaitoksen vastuulle. Tämä lisää liikelaitoksen työmäärää ja kustannuksia. Vesiosuuskunnat täydentävät kunnallista vesihuoltoa ja sillä on hajaasutusalueen kannalta positiivinen vaikutus. Alueen kuntalaiset ovat asiaa hoitaneet luovutukseen saakka.

(keltainen) Tarkastuslautakunta toistaa aiemman suosituksensa, jonka mukaan Liikelaitos Salon Veden toiminnasta tulee esittää kaupunginvaltuustolle kokonaisvaltainen katsaus tietoisuuden lisäämiseksi.

Vastine:

Salon Veden toiminnasta annetaan mielellään tilaisuuden tullen katsaus kaupunginvaltuustolle, esimerkiksi talousarvion valtuustoseminaarissa. Vesihuolto on hyvin investointivaltaista toimintaa, ja palveluiden mahdollisimman tehokas tuottaminen edellyttää kaupungilta kykyä arvioida ratkaisuja ja sitoutua niihin yhtä talousarviovuotta tai -kautta pidemmällä aikavälillä. Lakisääteinen omaisuudenhallintasuunnitelma edellyttää 20 vuoden tarkastelua. Lisäksi vesihuoltolaki velvoittaa kuntia laatimaan kunnan vesihuoltosuunnitelman vuoden 2027 loppuun mennessä. Suunnitelma tarkastelee Salon Veden lisäksi kaikkien kunnan alueella toimivien lain määritelmän mukaisten vesihuoltolaitosten (vesiosuuskuntien) toimintaa ja toimintaedellytyksiä.

Tarkastuslautakunta kävi katselmuskierroksella tutustumassa Liikelaitos Salon Veden keskusjätevedenpuhdistamoon. Tarkastuslautakunta totesi katselmuskierroksellaan, että keskusjätevedenpuhdistamolla oli useita akuutisti saneerausta vaativia kohteita. Osa näistä on teknisesti haastavia tai jopa osin mahdottomia toteuttaa. Puhdistamon lupa on ympäristöviranomaisen käsittelyssä ja oletettavaa onkin, että lupaviranomainen tulee kiristämään lupaehtoja ja vaatimaan korjauksia.

Tarkastuslautakunta toteaa, että ensisijaisen tärkeää on, että keskusjätevedenpuhdistamo saavuttaa sille asetetut lupaehdot. Salon kaupunki on kaupunginhallituksen päätöksellä 19.8.2024 § 239 sitoutunut Itämerihaasteeseen. Päätöksessä on todettu, että Salon kaupunki jakaa Itämerihaasteen vision ja tavoitteet. Salo on tuolloin kaupunkistrategiassaan sitoutunut huolehtimaan vesistöjensä tilasta ja vaalimaan luontonsa monimuotoisuutta. Lähivesistöhuolehtiminen ja kukoistava luonnon monimuotoisuus ovat myös Salon kaupungin vuosille 2021–2025 laatiman ilmasto- ja ympäristöohjelman kaksi päätavoitetta.

(keltainen) Kaupungin tulee omassa toiminnassaan noudattaa asetettuja tavoitteita.

Vastine:

Salon keskusjätevedenpuhdistamo on Salon Veden kohteista laajin, ja puhdistamolla on sekä useita akuutteja saneeraustarpeita, mutta myös

riittämätön puhdistuskapasiteetti, johon olisi ollut tarve reagoida jo lupavaatimusten tiukentuessa vuonna 2019. Koska vaadittuun puhdistustulokseen ei ole päästy, prosessin laajentaminen on välttämätöntä. Laajennusinvestoinnit ovat parhaillaan suunnittelussa ja rakentaminen tapahtuu vuosina 2027–29. Investoinneilla saatetaan puhdistamon prosessia sellaiseksi, että nykyisen luvan mukaisiin puhdistusvaatimuksiin päästään. Näillä investoinneilla ei pureta puhdistamon korjausvelkaa, vaan tämän lisäksi elinkaarensa saavuttaneita rakenteita ja laitteistoja on uusittava aiempia vuosia enemmän. Saneeraus- ja laajennushankkeiden läpivienti ja muutostöiden aikaiset tilapäisjärjestelyt edellyttävät riittäviä henkilöresursseja. Tuleva ympäristölupapäätös voi edellyttää vielä muita investointeja. Puhdistamon koko rakennus- ja laitekannan saneeraustarpeet kartoitetaan osana omaisuudenhallintasuunnitelmaa ja näin saadaan tarkennettua pitkän aikavälin investointitarve. On huomioitava, että Salon Veden ylläpidossa on lisäksi kolme pienempää jätevedenpuhdistamoa, kymmeniä vedenottoamoita, vesisäiliöitä ja laiteasemia, lähes 200 jätevedenpumppaamoja sekä hyvin laaja putkiverkosto.

Lisäksi keskusjätevedenpuhdistamon osalta on huomioitava henkilöstön työturvallisuuteen ja työoloihin liittyvät seikat. Kokonaisuutena on tarpeen tehdä kattava selvitys tulevaisuuden jätevedenpuhdistamisesta Salon kaupungissa huomioiden laajasti eri vaihtoehdot. Vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan keskusjätevedenpuhdistamon saneeraukseen oli varattu miljoona euroa ja toteutuma oli 51 % eli 508 145 euroa. Vuoden 2026 talousarviossa keskusjätevedenpuhdistamon saneeraukseen on varattu yhteensä 4,6 miljoonaa euroa vuosille 2026-2030.

(keltainen) Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan keskusjätevedenpuhdistamon tulevaisuuden tarpeet tulee analysoida ja tehdä sen perusteella ratkaisuja jatkosta.

Vastine:

Puhdistamon laajennus- ja saneeraushankkeet tulevat parantamaan työntekijöiden ja palvelutuottajien työturvallisuutta. Edellisen talousarvion laatimisen jälkeen käsitys saneerausten ja muutosten tarpeesta ja kustannuksista on tarkentunut. Investointitarve on suurempi kuin mitä vuoden 2026 talousarvioesityksessä osattiin esittää. Mittavan saneeraustarpeen vuoksi tullaan teettämään vaihtoehtoselvitys pitkän aikavälin puhdistusratkaisuista. Tavoitteena on saada selvitys valmiiksi osana omaisuudenhallintasuunnitelmaa vuonna 2027.

Esittelijä

Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja

Päätösehdotus

Liikelaitos Salon Veden johtokunta päättää antaa edellä olevan vastauksen tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomuksessa esiin nostettuihin asioihin, sekä lähettää kaupunginhallitukselle tiedoksi vastauksen ja toimenpiteet, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.

Päätös

Tiedoksianto

Talousspalvelut